

Stralingswerende producten: markt met groeipotentie

Elektromagnetische straling van bijvoorbeeld hoogspanningsmasten, zendmasten, draadloze telefoons, WIFI modems en computers zorgt in toenemende mate voor gezondheidsklachten in woon- en werkomgeving. Met vrij eenvoudige middelen kan de elektrotechnisch installateur helderheid geven en eventueel hulp bieden. Een markt met groeipotentie.

Auteur: Gerrit Tenkink

Raymond Lescauwaet is sinds 2006 werkzaam voor de Woonbioloog LHM. De Woonbioloog voert onder andere indicatieve metingen uit van het stralingsniveau in bijvoorbeeld woningen. "Niet alle straling is per definitie schadelijk, maar

AFB. 1: Bij oude elektriciteitsmasten worden andere (minder strenge) nanoTesla-waarden getolereerd dan bij nieuwe.

AFB. 2: Meten van straling zou wat betreft Lescauwaet moeten behoren tot de standaardactiviteit van een et-installateur.

het is vooral van belang hoe lang je er frequent aan blootgesteld wordt en de hoeveelheid. Dat speelt natuurlijk als je onder een hoogspanningsmast woont, maar we krijgen hier ook opvallend veel

vragen van bijvoorbeeld elektriciens met gezondheidsproblemen. Het probleem is sterk groeiende. Dat komt enerzijds, omdat er de laatste jaren meer aandacht voor dit onderwerp is. Anderzijds, omdat

AFB. 3: Met een stralingsmeter kan iedere installateur eenvoudig het stralingsniveau in de woning bepalen.

we steeds meer met straling te maken krijgen. Kijk naar alles wat draadloos wordt aangestuurd." Volgens Lescauwat is het probleem groter dan tot nu toe onderkend wordt. "Ik durf te stellen dat alle woningen met conventionele installaties die gebouwd zijn voor 1998 potentiële bronnen voor gezondheidsklachten zijn. Vooral slaapproblemen en ver-

moeidheidsklachten zien wij ontstaan en zien wij ook bevestigd in de dagelijkse praktijk van honderden metingen door heel Nederland."

Onderbuikgevoel

Lescauwat ziet dat het onderbuikgevoel dat al langere tijd bij veel mensen aanwezig is, mondjesmaat wordt erkend

Praktijkboek

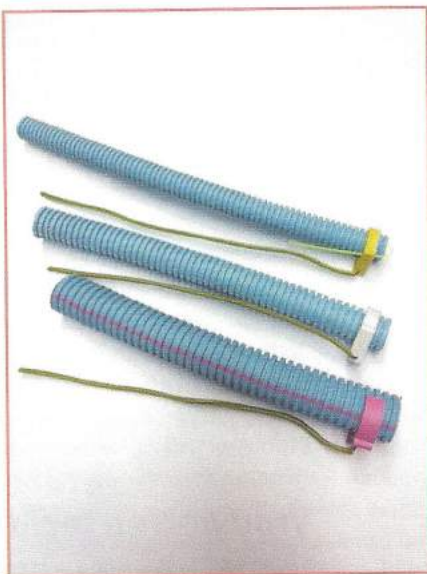
Elektrostress & Gezondheid (uitgever: Nibe) van prof. Dr. Ir Michiel Haas is een informatief en praktisch boek met de laatste stand van zaken (2011) op het gebied van elektromagnetische straling (EMV). In het boek zijn onder andere de grootste stralingsbronnen in onze eigen leefomgeving omschreven. Het boek is te koop via elektrotechnische groothandel Oosterberg.

door officiële instanties. "Je ziet het aan wetgeving. Als men een nieuwe elektriciteitsmast plaatst, dan is 400 nanoTesla de maximale waarde die zo'n mast mag afstaan. Bij een bestaande mast is die waarde 100.000 nanoTesla, maar dat

AFB. 4: Installateur Marco Steenis in de weer met een stralingsmeter.

wordt getolereerd. Simpelweg omdat het blijktbaar te duur is om zo'n mast te verwijderen. Dat is toch vreemd? Het is voor mij het ondubbelzinnig bewijs dat er meer aan de hand is." Onderzoek brengt volgens Lescauwat steeds meer aan het licht. Naast het feit dat bekend is dat vooral de tijd die men aan straling bloot staat samen met de hoeveelheid bepalend is voor de problemen, is er hoogstwaarschijnlijk ook sprake van een zogenaamd stapelend effect en een bepaalde mate van persoonlijke gevoeligheid. "Je bouwt als het ware de stralingsbelasting

AfB. 5: Stralingswerende flexibele elektrapijp.

in je lichaam op. Op een gegeven moment is de emmer vol en loopt hij over. Dat kan echt van het ene op het andere moment. De problemen openbaren zich op meerdere manieren. Dat kan variëren van onder andere licht drukkende hoofdpijn, duizelingen, chronische vermoeidheid tot en met ernstige ziektes.“

Kansen

Voor de elektrotechnische installateurs, maar ook de elektrotechnische groothandel bieden de gevaren van elektromagnetische straling kansen. Bij het installeren van draadloze producten, een onderdeel waar hij steeds vaker mee te maken krijgt, moet de installateur wel gebruik maken van veilige producten. Lescauwaet: “Als we het hebben over straling, dan is er wel degelijk kwaliteitsverschil tussen producten wat betreft stralingsintensiteit. Bovendien is er ook vaak sprake van onwetendheid. Je kunt producten ook instellen, zodat ze bijvoorbeeld een microseconde een signaal uitzenden, maar de installateur stelt hem uit onwetendheid in op het duizendvoudige.” Zoals een draadloze telefoon van het type Eco DECT modusplus of uiteenlopende domotica-apparatuur. Daarnaast komen er ook steeds vaker producten op de markt, die de straling in woning of bedrijfsgebouw tegen kunnen gaan. Voorbeelden daarvan zijn een stralingswerende pijp, Flex-a-ray blue van Courant, EMV behangvlies van Mar-Tech, EMV kopertape van Wolff-Ufloop of een netvervulling filter van Stetzerizer.

Ook zijn er diverse fabrikanten die producten op de markt brengen waarmee de straling in de woning of bedrijfsgebouw kan worden gemeten. Zoals bijvoorbeeld de EMV meter HF van ROM-elektronik, een gemakkelijk te bedienen EMV-meetapparaat voor hoogfrequente elektromagnetische velden. Hiermee kan de installateur indicatief de straling van onder andere zendmasten, mobiele telefoon, DECT telefoon en WIFI meten. Zo ook de EMV meter LF voor de straling van onder andere hoogspanningsmasten, trafohuizen en grondkabels. “Dit is serieuze handel voor serieuze business”, zegt Lescauwaet. “Ik zou het graag zo zien dat in de toekomst iedere et-installateur eenvoudige meetapparatuur bij zich heeft om een quickscan uit te voeren. Op het moment dat de waarden te hoog zijn, kan hij een expert inschakelen om een officiële meting te doen. Die expert kan dan ook aangeven welke maatregelen de installateur dan vervolgens kan nemen.”

Installateur

Een installateur die zeker met zo'n stralingsmeter op pad gaat, is Marco Steenis, directeur van Elcro Servicebureau in Wormerveer. Toen een opdrachtgever in Zandvoort hem nadrukkelijk verzocht om het installeren van stralingswerende producten, ging hij zich verdiepen in de materie en kwam hij voor het leveren ervan al snel terecht bij Oosterberg en ver-

‘Het is uiteindelijk aan de klant om een keuze te maken’

volgens bij Lescauwaet. “Om eerlijk te zijn, ik had me er voordien nooit zo mee bezig gehouden, maar toen Lescauwaet liet zien hoe hoog de stralingswaarde in het pand was, gingen mijn ogen open. Sindsdien kijk ik er heel anders tegen aan.”

Steenis is net als Lescauwaet overtuigd dat hier voor de installateur kansen liggen. “Er is nog steeds relatief weinig bekend over de gevolgen van straling, maar dat verandert snel. Ik heb een stralingsmeter aangeschaft. Als ik nu bij een klant kom dan meet ik sowieso altijd de straling. Uiteraard is het aan de klant om te

beoordelen of hij wat met die informatie wil doen, maar ik vind dat ik hem als installateur een goed en compleet advies moet geven. Daar hoort ook bij dat je vertelt hoe hoog de stralingswaarde in de woning is.”

Oosterberg

Eén van de elektrotechnische groothandels die al vrij ver is op het gebied van stralingswerende en -metende producten is Oosterberg. Commercieel-medewerker Hans Nieuwenhuizen merkt een groeiende belangstelling. “Als groothandel wil je een compleet pakket aanbieden en deze stralingswerende producten horen daar zeker bij. Commercieel gezien is het natuurlijk heel erg interessant, zowel voor ons, alsook ook voor de installateur.” Naast de stralingswerende producten heeft Oosterberg het Praktijkboek ‘Elektrostress & Gezondheid’ in het pakket (zie kader). Op dit moment is dat de belangrijkste manier van kennisondersteuning richting de installateur. “Maar als er veel vragen komen, dan haken we daar zeker op in, bijvoorbeeld door het organiseren van informatieavonden.” Nieuwenhuizen is niet bang dat zijn klanten hem voor de voeten zullen werpen dat hij tegenstrijdige producten verkoopt. Enerzijds de stralingswerende producten terwijl anderzijds steeds meer draadloze apparatuur wordt aangeboden. “Het klinkt inderdaad tegenstrijdig, maar wij willen een zo volledig mogelijk pakket aanbieden. Bij nieuwbouw moet je op zoek naar een goede balans en kun je, relatief makkelijk stralingswerende producten, zoals stralingswerende pijp of stukadoorgaas aanbrengen. Bij verbouw of renovatie ligt dat alweer wat moeilijker. Het is uiteindelijk aan de klant, dat kan een particulier zijn, maar bijvoorbeeld ook een projectontwikkelaar, om een keuze te maken.”